

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Tárgynév:	Társadalmi nemek a szakpolitikákban 2.
Tárgykód:	GEND10
Tárgyfelelős neve:	Kövér-Van Til Ágnes
Tárgy követelménye:	Kollokvium (5)
Tárgy heti óraszám:	0/0/2

Oktatás célja:

Társadalmi nemek a szakpolitikákban II.

A kurzus célja:

A kurzus célja a különböző szociálpolitikák és a különböző társadalmi egyenlőtlenségek elemzése, a nők és a férfiak közötti strukturális egyenlőtlenségeken keresztül. A kurzus során a következő témákat érintjük: hogyan mélyítik el a férfiak és a nők közötti egyenlőtlenségeket a nem semleges és a hagyományos családmoddellre alapozó szakpolitikák, miért fontos, hogy a társadalmi nem is egy elemzési szempont legyen az egyenlőtlenségeket célzó szakpolitikák megalkotásakor. Hogyan maradtak sokáig a jóléti állam elemzések során a nemi egyenlőtlenségek láthatatlanok, miért fontos az osztályegyenlőtlenségek mellett a nemi egyenlőtlenségekre is hangsúlyt helyezni a jóléti rendszerek vizsgálatakor. Hogyan csapódnak le a férfiak és nők közötti strukturális egyenlőtlenségek az osztálykülönbségeken keresztül, miért fontos, hogy a különböző marginalizálódott társadalmi csoportok helyzetének elemzésekor, a nemi egyenlőtlenségeket is számításba vegyük.

Tantárgy tartalma:

1. Bevezetés
2. A jóléti állam feminista kritikái
3. Jóléti állam tipológiák és nem
4. Maternalizmus és jóléti állam
5. Szegénység feminizálódása
6. Nők elleni erőszak
7. Interszekcionalitás és szakpolitikák
8. Mai magyar családpolitika hatásai a nők helyzetére nézve
9. Lakhatási szegénység és nők
10. Szociális munka feminista kritikája

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Tantárgy tartalma:

11. Prostitúció, modernkori rabszolgaság

Számonkérési és értékelési rendszere:

Kimeneteli követelmények:

A kurzus során minden órára készülni kell az olvasmányokból. Az olvasmányokkal kapcsolatban minden órára kérdéseket kell megválaszolni a hallgatónak, a kérdésekre adott válaszokon keresztül fogjuk elemezni az irodalmakat az órákon. Emellett a kurzus végén egy 15.000 karakteres dolgozat megírása egy választott témában, a tematika és az olvasmányok alapján. A dolgozat a következő szempontok alapján lesz értékelve:

- világos témakijelölés
- a téma relevanciája
- témához kapcsolódó releváns szakirodalom használata
- a téma makroszintű megközelítése

A kurzusról maximum három alkalommal lehet hiányozni az elvégzéséhez.

A félév végén az érdemjegy a következő tényezőkből tevődik össze:

• jelenlét	20%
• felkészültség az órákon	20%
• órákon való aktivitás	10%
• dolgozat	50%

Kötelező irodalom:

1. Bevezetés

- Gregor A. – Kováts E. (2018) Nőügyek 2018 – Társadalmi problémák és megoldási stratégiák. A kutatási eredmények összefoglalója. Szerk: Kováts E., Friedrich – Ebert- Stiftung, Budapest. 6 - 38
- Fraser, Nancy (2000). After the family wage: a postindustrial thought experiment. *Gender and citizenship in transition*, 1-32.
- Sarvasy, Wendy (1992). Beyond the difference versus equality policy debate: Postsuffrage feminism,

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

citizenship, and the quest for a feminist welfare state. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 17 (2), 329-362.

2. A jóléti állam feminista kritikái

- Adamik, Mária (2012) Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe. Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe, „Gendering Social Policy”. Elte Tátk.

Ajánlott:

- Goertz, G., - Mazur, A. (2008). *Politics, gender and concepts*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Mary Daly (2012). A jóléti államok összehasonlítása: lépések egy gender-barát megközelítési mód irányába. Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe, „Gendering Social Policy”. Elte Tátk.

3. Jóléti állam tipológiák és nem

- Esping-Andersen G. (2006). Ismét a Jó Társadalom felé. *Esély. Szociálpolitikai Folyóirat*, 18(6), 3-27.
- Orloff, Ann Shola (1993). Gender and the social rights of citizenship: The comparative analysis of gender relations and welfare states. *American sociological review*, 303-328.
- Orloff, Ann Shola (2009). Gendering the comparative analysis of welfare states: An unfinished agenda. *Sociological Theory*, 27(3), 317-343.

4. Maternalizmus és jóléti állam

- Lynne Haney (2012): A "rászoruló" megteremtése: A társadalmi nem és a szociális juttatások politikája Magyarországon. In: Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe, „Gendering Social Policy”. Elte Tátk.
- Aczél Zs. – Szikra D. (2012) A jóléti állam és a nők: a maternalista szociálpolitika. Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe, „Gendering Social Policy”. Elte Tátk.

Ajánlott:

- Henning L. – Hannah Z. (2017). Összehasonlító családpolitika: A familizálás és defamilizálás fogalma és mérése. *Esély* 2017/5.
- Glass, C., - Fodor, E. (2007). From public to private maternalism? Gender and welfare in Poland and Hungary after 1989. *Social Politics*, 14(3), 323-350.
- Glass, C., - Fodor, E. (2011). Public maternalism goes to market: Recruitment, hiring, and promotion in postsocialist Hungary. *Gender & Society*, 25(1), 5-26.
- Fodor, E., - Kispeter, E. (2014). Making the ‘reserve army’ invisible: Lengthy parental leave and women’s economic marginalisation in Hungary. *European Journal of Women's Studies*, 21(4), 382-398.

5. Szegénység feminizálódása

- Czibere, Ibolya (2012). Nők mélyszegénységben. *Személyes életvilágok és cselekvési perspektívák a*

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

mélyszegénységben élő nők mindennapjaiban. L'Harmattan, Debreceni Egyetem, Budapest. 115-157

- Uunk, Wilfred (2004). The economic consequences of divorce for women in the European Union: The impact of welfare state arrangements. *European Journal of Population/Revue europeenne de demographie*, 20(3), 251-285.

Ajánlott:

- Durst, Judit (2001). „Nekem ez az élet, a gyerek”. *Gyermekvállalási szokások változása egy kistalusi cigány közösségben.* [” This is for me the life, the child”. *Changes of fertility behaviour in a rural Roma community.*] *Századvég, New series*, (22), 71-92.
- Koncz, Katalin (1996). The position of women in the Hungarian labour market after the regime change. *Women's History Review*, 5(4), 539-551.

6. Nők elleni erőszak

- Tóth, Olga (2014). Láthatatlan ügyek: a nők elleni erőszak és a prostitúció kezelésének intézményes mechanizmusai. A nőtlen évek ára. A nők közpolitikai helyzetének elemzése 1989-2013. Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség, Budapest, 2014. 301-327
- Krizsán, A. – Paatjens M. (2005). “Domestic Violence: Who’s Problem?” *The Greek Review of Social Research*. 117. 63-92.

Ajánlott:

- Az Isztambuli egyezmény szövege magyar nyelven
- Szil, P. (2005). Miért bántalmaz? Miért bántalmazhat?
- Szekeres, Valéria (2014). A nők elleni erőszak gender költségvetési vonzatai. A nőtlen évek ára. A nők közpolitikai helyzetének elemzése 1989-2013. Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség, Budapest, 2014. 327-331

7. Interszekcionalitás és szakpolitikák

- Kovai, Cecília (2017) A cigány – magyar különbségtétel és a rokonság. IV Házasság és gyermekvállalás 185 – 235, L’Harmattan, Budapest.
- Dósa Mariann: Nők a szociális intézményektől sújtva, Kettős Mércé
- Kóczé, Angéla (2009). Missing Intersectionality. Race/Ethnicity, Gender, and Class in Current Research and Policies on Romani Women in Europe. Policy Studies Series. Budapest: CEU Center for Policy Studies.

Ajánlott:

- Dósa M. – Krizsán A. (2014). Többszörös Politika helye a magyar gender politikában. Nőtlen Évek Ára. A nők közpolitikai helyzetének elemzése 1989-2013. Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség, Budapest. 63-93

8. Mai magyar családpolitika hatásai a nők helyzetére nézve

- Kettészakadt a magyar családpolitika a tehetősebbekre öntik a pénzt, a szegényeket egyre inkább magukra

Tárgytematika

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

TÁTK Kisebbségsszociológia Tsz.
(TÁTK-KISEBB-TANSZ)

2018/19/1

Kötelező irodalom:

hagyják.

- Szikra, Dorottya (2018) Ideológia vagy pragmatizmus? Családpolitika az orbáni illiberális demokráciában. In: Bozóki András, Füzér Katalin (szerk.) *Lépték és ironia: Szociológiai kalandozások*.
- Ingot, T., - Szikra, D., - Raț, C. (2012). Reforming post-communist welfare states: Family policy in Poland, Hungary, and Romania since 2000. *Problems of Post-Communism*, 59(6), 27-49.

9. Lakhatási szegénység és nők

- „Én ha bárki kérdezi... a születésemtől fogva vagyok hajléktalan” – Gabi monológja (2010). replika 71. szám. 5-27 oldal.
- Ámon Kata: A bosszúálló állam: Miért veszik el a szegényektől a gyerekeiket?
- Ámon, Kata (2016). Overcoming dependency and illegitimate citizenship: Feminism, neoliberalism, and the depoliticization of housing. *Solidarity in Struggle*, 70.

10. Szociális munka feminista kritikája

- Tom Cockburn (2009) A feminista gondoskodási etika és a gyerekek. *Esély* 2009/3
- Bányai E. – Benkő F (2012). Feminizmus és szociális munka: elmélet és gyakorlat. Bevezetés a szociálpolitika nem szerinti értelmezésébe, „Gendering Social Policy”. *Elte Tátk*.
- Virág, Tünde (2015). "Próbálják oda szorítani az embereket, abba a környezetbe, ahol élnek"-szegénységre adott válaszok egy alföldi kisvárosban és tanyavilágban. In: *Törésvonalak: Szegénység és etnicitás vidéki terekben*. Argumentum Kiadó, Budapest.

11. Prostitúció, modernkori rabszolgaság

- Clark, J. B. - McArthur, D. (2014). The Political and Economic Transition from Communism and the Global Sex Trafficking Crisis: A Case Study of Moldova. *Journal of Intercultural Studies*, 35(2), 128-144.
- Carrig, Hannah (2008). Prostitution regimes in the Netherlands and Sweden: Their impact on the trafficking of women and children in illicit sex industries. *The Monitor*, 14-1.

Ajánlott:

- Kilvington, J., Day, S., & Ward, H. (2001). Prostitution policy in Europe: A time of change?. *Feminist Review*, 67(1), 78-93.
- Corrin, Chris. (2005). Transitional road for traffic: Analysing trafficking in women from and through Central and Eastern Europe. *Europe-Asia Studies*, 57(4), 543-560.
- Forrai, Judit (2012). *Szociális szolgáltatások fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és svájcban*. Sex Educatio.